

62. Biskopsberga, Allhelgona sn, Göstrings hd.

Pl. XX. Fig. 2 (B. 908).

Litteratur: B. 908; L. 1175; W. 177; Broocman, *Beskr. öfver Östergötland* 2, s. 677; C. F. Nordenskjöld, *ÖFT.* I, s. 63.

Runstenen, som nu är förlorad, uppgives enligt C. F. Nordenskjöld hava stått nära ett sandtag, kallat Örbacken, till höger om vägen från Skeninge till Motala men 1814 enligt trovärdig persons utsago hava blivit sprängd och inlagd i stenfoten till en av Örnsnäs flygelbyggnader, där dock dess delar oaktat upprepade försök icke hava kunnat anträffas.

Högra sidans raka kant på avbildningen i B. 908 tyder på att stenen blivit använd som grindstolpe eller i en mur, varvid högra sidans inskrift blivit frånskild. Det avtecknade stycket har varit c. 1,95 m långt, bredden nedanför ristningen 1,11 m. Ämnet har uppenbarligen varit gråsten. Av inskriften finnes i B. 908 blott början, nämligen:

eystin : raisii : stii —

Inskriften börjar med namnet **eystin**, fsv. *Östēn*. R. 11 skall uppenbarligen vara **t**, ordet är alltså **raisti** 'reste', 16 troligen n.

Översättning: Östen reste stenen ...

63. Vistena, Allhelgona sn, Göstrings hd.

Pl. XXI. Fig. 1.

Litteratur: B. 876; L. 1174; W. 176; Lars Bure, *Träsnitt*, utg. av H. Curio, bih. till Verelius, *Göthrici et Rolfi Historia*, teckning; teckning i Wiedes saml. i VHAA; C. F. Nordenskjöld, *ÖFT.* I, s. 61; E. Ihrfors, *Ostrogothia sacra*, s. 11, teckning.

Runstenen står sydväst om Brunnsgården på gårdet vid norra sidan av vägen genom Vistena by från Brunnsgården till gården öster om densamma. Stenen är mycket nedsjunken i marken.

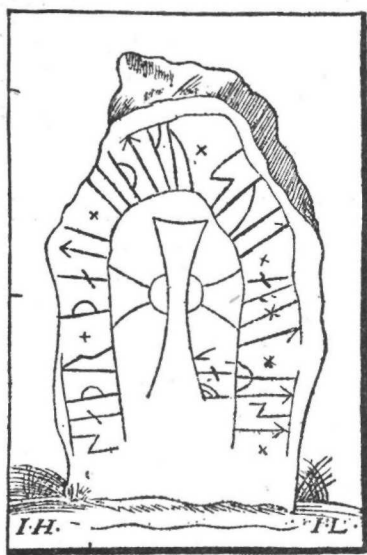
Ämnet är granit. Höjden är 1 m, största bredden 74 cm. Slingans bredd är 13—15 cm; den övre slinglinien är på toppen förstörd.

Inskriften börjar utan skiljetecken med **sapu**, vars **s** är omvänt; den sista runan läser Bure som **u**, i B. 876 och hos Nordenskjöld läses **r**; det är mycket svårt att avgöra, om den är **u** eller **r**, kännestreckets har inga skarpa knän, men dess nedre del har dock mera riktning åt höger än övre delen. Andra rungruppen är **pati**, såsom alla föreg. läst; toppen till **t** faller på stenens kant men kännestrecken äro tydliga. Tredje rungruppen är troligen **tiptku**. På **tip** är toppen borta; av vänstra kännestreckets på **t** finnes 2 cm

nedifrån, av högra 1 cm. Uti det andra **t** är högra kännestrecket i behåll, däremot är det vänstra, som antages av alla föreg., borta; dock finnes möjligen 1 cm av dess spets. På **k** sträcker sig en avflagning mellan stav och kännestreck och över dettas topp, varjämte ock nedre delen av staven är skadad, vilket allt föranlett Nordenskjöld till den alldeles oriktiga läsningen **si** för **ku**. Att läsa **ku** som en binderuna **su** kan nu icke sägas vara omöjligt, men var det enligt B. 876 fordom.

Den fjärde rungruppens två första runor äro **su**, därpå följer en stav på 14 cm nedifrån och en på 8 cm; Bure läser troligen riktigt **suit**, B. 876 **sui1**; i har icke varit **n**, som Wiede tror. Efter **suit** finnes vänstra nedre strecket av det följande korset.

Femte rungruppen läses av Bure **†††† nfh1**, i B. 876 **†††† afhl**, som förmodligen är riktigt. Nu finnes blott **l** i behåll, av **†** finnes 5,5 cm nedifrån, av **†** 3 cm, av ***** 6 cm, alla utan kännestreck, både **†** och ***** luta mycket åt vänster.

B. 876.

Sjätte rungruppen läses i B. 876 **†††† rtst**. Bure läser **†††† rtit**, Nordenskjöld **rtnt**; nu synes blott **rtst** eller möjligen **rtnt**. Uti **†** äro blott övre staven och mellanstrecket tydliga, möjligen finnes $\frac{1}{2}$ cm av nedre staven, vars nedre del ock fattas i Bautil.

Sjunde rungruppen är ristad uppåt mellan högra slingan och nedre korsarmen, och dess två första runor äro **fa**, såsom i B. 876. Framför **fa** finnas uppifrån två fåror, den främre 6 cm, den närmast **f** 4 cm, vilka kommit Nordenskjöld att antaga **t** framför **f**, vilket han oriktigt läser **m**, och efter **fa** finnas också två dylika fåror uppifrån, den första 3,5 cm, den andra 5,5 cm, som se ut att vara huggna och även iakttagits av Bure såsom ett **l**, och i B. 876 som toppen av **h u**.

Inskriften är sålunda följande:

a) ^r**sapu** + **pasi** + **tiptku** + **su[it]** × **[afh]l** × **rtst** × b) **"fa si**
 1 2 3 4 5 6 7 8 9 11 13 15 17 19 21 22 23 25 27 28 30

Då på 27 **f** kännestrecken nå upp till övre linien, synes möjligt, att 20 **†** utgör ett **b** av samma form som på Rökstenen, men sannolikare är det den avart av **f** med lika långa kännestreck, som finnes Ög. 92 Väderstad. Den första fåran efter **fa** är måhända kortkvisttypens **s**-form.

Inskriften utgör en lönnskrift, vars nyckel vi ej känna. Efter förhållandet i andra runinskrifter kan man förmoda, att grupp 1 och 6 äro namn X. och Y., och efter antalet runor, att det övriga skall läsas sålunda: X. **sati staina pasi aftr** Y. **fa(pur) si(n)**, »X satte dessa stenar efter sin fader Y» med de båda sista orden förkortade.

Det förefaller, som om rungrupperna två och två utgjorde en enhet för lönnskriften. I. ^{5 2 4 3}**sapr** + ^{1 6 7 8}**pasi** är kanske att i den ordning, siffrorna angiva, läsa **parp** + **sati** och tolka *Pörð satti*, i det ristaren från förekomsten av **† o** i ord som **pansi**, där han skrev **pansi**, slutit, att **a** omvänt kunde användas för **o**, som på hans tid betydde **o**. Om II. **tiptku** + **su[it]** är **staina** + **pasi**, hämtas vardera gruppens begynnelse-runor från den andra gruppen. Uti III. **[afh]l** + **rtst** uppstår prep. **aftr** genom utbyte av första gruppens två slutrunor mot de två första i andra gruppen.